

ZPRÁVY ZE SEKCE

News from the Section

36. podzimní bryologicko-lichenologické dny na Radnicku

Podzimní „bryo-lichenodny“ se tentokrát konaly 26.–29. září v Liblíně, v mikroregionu Radnicko. Ubytování jsme byli v kempu Kobylka přímo u řeky Berounky (což se některým lichenologům později stalo osudným, ale nepředbíhejme). Není proto divu, že čtvrteční odpoledne strávili lichenologové i bryologové v dochozí vzdálenosti od kempu, tedy zkoumáním skal nedaleko Havlovy skály i Havlovy skály samotné. Škrábání se do příkrého svahu a jeho následné slézání bylo jen drobnou předzvěstí toho, co nás v následujících dnech mělo čekat. V tento den zaznamenali lichenologové kromě běžných a téměř vsudypřítomných druhů i druhy jako *Agonimia opuntiiella*, *Physcia dimidiata* nebo *Diplotomma canescens*. Bryologicky významnější byl nález mechu *Didymodon glaucus*. Večer, po úvodním proslovu organizátorů (Jardy Šouna a Ondry Peksy), nastala chvíle pro určování mechorostů a volnou zábavu.

Druhý den vedly kroky lichenologů do údolí Kralovického potoka a přilehlých skal a borů, kam zavítali bryologové až v sobotu. Zde je čekal nejednen brod, který ti odvážní překonávali bosou nohou skrz potok, a ti ještě odvážnější po kluzkých kládách nebo zbytcích lávek. Pomyslným vrcholem výpravy byla pro lichenology PP Čertova hráz, kde je potěšil nález druhů *Cladonia portentosa* nebo plodné *C. strepsilis*, z jiných skupin lišejníků např. *Hypotrachyna revoluta*. Bryologové se v pátek také drželi z počátku náročného terénu, a to v malebném údolí Berounky v NPR Chlumská stráň, kde nebyla nouze o suťové lesy, pohyblivé suť, dubohabřiny, mokřavé rokle i skalnaté bory s množstvím běžných druhů i s krásnou vyhlídkou Na Plazu. Tam je upoutal dominující mech *Coscinodon cribrosus* a na samotném vrcholu játrovka *Isopachos bicrenatus*. Svě sběry pak dosytili ještě na vlhčích stanovištích podél lesní cesty údolím bezejmenného „Hřešihlavského“ potoka, který se vlévá do Radubice nad Prachárnou. Zde ve strži zaujaly oceáničtější až horské mechorosty jako *Eurhynchium striatum* nebo *Blepharostoma trichophyllum*, překvapením byl pak nález druhu *Scapania lingulata*. Páteční večer se nesl ve znamení přednášek – nejprve prezentoval Ivan Novotný o mechu druhu *Ditrichum pallidum*, posléze Honza Vondrák o české „Popelce“ aneb hotspotu diverzity lišejníků na nedalekém Týřově. Diskuse nad tématy přednášek se postupně slily do neformálních debat trvajících do brzkých ranních hodin. A právě v této noci se někteří lichenologové vydali vstříc Berounce a celý večer završili (ne)dobrovolnou koupeli v ní.

Ráno po takto užité noci bylo pro některé tak těžké, že se na lokalitu dopravili až po poledni. Lichenologové se v sobotu rozhodli prozkoumat PR Třímanské skály. Jelikož celý den začal cestou po značené turistické stezce, nečekali, že se rázem změni v pochod kluzkým a sypajícím se

svahem jen kousek nad řekou. Terén, kterým je Ondra vedl, shrnul rybář, který na ně z druhého břehu řeky zavolal: „Tam vidím vždycky daňky, ale vás tam teda vidím prvně!“ Výstup tímto nepřístupným terénem způsobil, že se lichenologická skupinka roztrhla v několik menších, které se posléze vzájemně hledaly. Vápničkem obohacené skály nad řekou porůstalo druhově bohaté společenstvo, ve kterém nechyběly cyanolišejníky ani zástupci rodu *Caloplaca*. Vyšší partie skal pak nesly běžné kyselomilné druhy. Při čekání na opětovné shledání si jedna z lichenologických skupin rozdělala oheň a opekla bedly a klobásy. Bryologická skupina se v sobotu dopoledne vydala vstříc soutoku Berounky a Střely. Bádala na úpatí svahu s invazí akátu a epifyty na vrbách a olších v nivě řek, kde zaujaly rody mechů jako např. *Orthotrichum* a *Ulota*. Zejména moravští členové výpravy též ocenili, jak je pěkné najít si *Bryum moravicum* v Čechách. Po zjištění, že naši trasu sdílí motorkářský závod Enduro MM ČR, se parta přesunula a navštívila Borecké vodopády nedaleko Piplova mlýna, což je krásná rokle s kaskádovými vodopády a tůňemi plná mechorostů. Zejména nejmladší členové měli radost ze zdejších mloků. Dále se šlo proti proudu Střely, kde naši mech *Entodon concinnus* a do výše zmíněného údolí Kralovického potoka s porosty játrovky *Tritomaria quinquentata*, na jednom místě i *Frullania tamarisci*. Zde se pokoušeli mj. najít mech *Buxbaumia viridis* na tlejícím dřevě, ale marně. Tamní paty skal ale byly nasycené bázemi, tedy i druhově složení mechorostů bylo poměrně pestré. Večer se pak v areálu kempu konala oslava konce sezóny s vystoupením country kapely a tancem, což si někteří z nás nenechali ujít.

Celé „bryodny“ zakončili lichenologové i bryologové tak, jak je zahájili – tedy společným terénem. Nedělní dopoledne se tak obě skupiny potkaly na zřícenině hradu Krašov. Lichenologové zde našli onen pověstný „milióntý první strom“, jelikož v lese nad Krašovem objevili na jasanu druh *Normandina pulchella*. Tím se potvrdilo pravidlo, že ty nejlepší lišejníky se nacházejí až ve chvíli, kdy alespoň část lichenologů odjede domů – asi aby měli čeho litovat. Hradnímu zdivu pak dominovaly druhy *Diplotomma alboatrum*, *Verrucaria muralis* a *Caloplaca saxicola* agg. Z mechorostů byly zajímavé nálezy druhů cestou k hradu v lese např. *Orthotrichum lyellii* a přímo na hradě mechy *Didymodon cordatus*, *D. luridus* a játrovka *Lunularia cruciata*, na skalách u řeky pod hradem pak *Zygodon rupestris*. Po prozkoumání veškerého hradního zdiva a okolí zříceniny se postupně všichni rozloučili a odjeli domů.

Děkujeme Jardovi s Ondrou za organizaci a těšíme se na jaro – tentokrát po delší odluce opět na Slovensko, na Cerovou vrchovinu, kam nás pozval Pavel Širka!

Heda Ghlimová, Zdeněk Musil, Jan Kučera a Ivan Novotný

Lichenologové u štoly v údolí Kralovického potoka, 27. 9. 2024, foto D. Svoboda.

Bryologové na vyhlídce Na Plazu, 27. 9. 2024, foto Z. Musil.

Pozvánka na 30. jarné bryologicko-lichenologické stretnutie v Cerovej vrchovine

Jarné stretnutie bryológov a lichenológov ČBS sa bude konať na území CHKO Cerová vrchovina v dňoch 10.–13. 4. 2025 a nadviaže na tohtoročné stretnutie BLAM (Bryologisch-lichenologische Arbeitsgemeinschaft für Mitteleuropa) v septembri. Cerová vrchovina je výrazne formovaná vulkanickou činnosťou, čoho dôkazom sú rôzne typy vulkanických útvarov. Atraktívna je najmä teplomilnými spoločenstvami dubín na čadiči, pôsobnosť CHKO však zahŕňa aj niektoré územia v susediacej Juhoslovenskej kotline. Ubytovanie je zabezpečené v penzióne Ascona Club a Turistickej ubytovni v Jesenskom (kapacita oboch zariadení je spolu ca 35 lôžok, cena 12–15 eur/noc). Nad túto kapacitu bude ubytovanie vybavované individuálne v blízkom okolí (preto neváhajte a prihlasujte sa čím skôr, aby sme to vyriešili v predstihu). Presný program navštevovaných lokalít bude posielaný prihláseným účastníkom neskôr. Prihlášky posielajte na pavel.sirka@tuzvo.sk do konca marca. Na stretnutie sa tešia Pavel Šírka a Anna Bérešová (Guttová).